

Prof. dr hab. med. Marek Dobosz
Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego
Wydział Nauk o Zdrowiu z OP i IMMiT GUMed
Gdański Uniwersytet Medyczny

**Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego oraz rozprawy
habilitacyjnej dr n.med. MICHAŁA PIOTRA WASILEWICZA
z Kliniki Gastroenterologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
w Szczecinie, w związku z przewodem habilitacyjnym w/w**

I. Dane osobowe oraz przebieg pracy zawodowej.

Dr n. med. Michał Piotr Wasilewicz ukończył z wyróżnieniem studia medyczne na Wydziale Lekarskim Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie, uzyskując w 2002 roku tytuł lekarza. Po odbyciu stażu podyplomowego w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1 w Szczecinie, od roku 2003 do 2008 był zatrudniony jako asystent w Klinice Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie. W latach 2008-2012 pracował jako asystent w Pododdziale Hepatologii i Transplantacji Wątroby Samodzielnego Publicznego Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Szczecinie. W roku 2013 przeniósł się do Warszawy, gdzie został zatrudniony w Klinice Hepatologii i Chorób

Wewnętrznych oraz Katedrze i Klinice Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, kolejno jako asystent i adiunkt. W 2017 powrócił do Szczecina, podejmując pracę w Klinice Gastroenterologii Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego, w której pracuje do dziś.

W 2007 roku na podstawie rozprawy „Ekspresja enzymów zapalnych cyklooksygenazy – 2 (COX-2) i 5 – lipoksygenazy (5-LOX) a wybrane parametry kliniczno-morfologiczne polipów jelita grubego” Rada Wydziału Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie nadała Mu stopień doktora nauk medycznych. Dwa lata później uzyskał specjalizację z chorób wewnętrznych, a w 2014 roku specjalizację w dziedzinie transplantologii klinicznej. W 2019 roku rozpoczął kolejną specjalizację – w dziedzinie gastroenterologii.

Dodatkowo, w 2017 roku ukończył studia podyplomowe na kierunku „Zarządzanie Organizacjami Ochrony Zdrowia” w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, gdzie z wynikiem celującym obronił pracę dyplomową pt.: „Zarządzanie poprzez jakość w ośrodku transplantacji narządów na przykładzie Ośrodka Transplantacji Wątroby SPCSK WUM w Warszawie.

Habilitant w trakcie swojej pracy zawodowej odbył trzy krótkie zagraniczne staże szkoleniowo-naukowe, wizytując kolejno: w listopadzie-grudniu 2009 roku Queen Elizabeth Hospital / University of Birmingham, w październiku 2012 roku Baecelona Clinic Liver Center / Universitat de Barcelona oraz w kwietniu 2014 roku Department of Hepatobiliary Surgery and Liver Transplantation / Universita di Pisa.

II. Działalność naukowo – badawcza

Dorobek naukowy dr n. med. Michała Piotra Wasilewicza obejmuje 70 pozycji, w tym 45 publikacji w tekście pełnym i 25 komunikatów zjazdowych. Na 45 w tekście pełnym składały się: 24 oryginalne prace twórcze, 8 prac kazuistycznych, 4 prace pogładowe, 3 prace będące rekomendacjami postępowania, 3 rozdziały w podręcznikach oraz 3 publikacje z udziałem Autora w badaniach wielośrodkowych. Skumulowany *Impact Factor* według listy Journal Citation Reports (JCR) wynosi 62,214, punktacja MNiSW 955 punkty. Za współautorstwo w publikacjach wynikających z badań wielośrodkowych, IF Kandydata dodatkowo zwiększa się o 17,137. Dorobek przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora jest nader skromny i składa się z jednej pracy pogładowej i jednego opisu przypadku (prace opublikowane w piśmiennictwie krajowym). Zdecydowana większość dorobku naukowego Habilitanta, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym, dotyczy zatem okresu po uzyskaniu tytułu doktora nauk medycznych. Liczba cytowań wg Web of Science wynosi 328, indeks Hirscha 9. Spośród prac pełnotekstowych, w sześciu Habilitant był pierwszym autorem, sumaryczny *Impact Factor* za te prace wynosi 6,521.

Dorobek naukowy dr n. med. Michał Piotra Wasilewicza należy uznać za wystarczający, choć prace, w których jest pierwszym autorem są stosunkowo nieliczne. Należy mieć nadzieję, że w dalszym rozwoju zawodowym samodzielność naukowa Habilitanta ulegnie zwiększeniu. Poza cyklem prac stanowiącym podstawę do ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego (zostanie to omówione w kolejnym rozdziale recenzji), w dorobku naukowym Kandydata można wyodrębnić kilka tematów zainteresowań naukowych i klinicznych. W pierwszej kolejności dotyczą one kwestii związanych z przeszczepianiem wątroby u chorych z powodu raka wątrobowokomórkowego.

Wraz z grupą roboczą ds. leczenia nowotworów wątrobowokomórkowych Kliniki Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby UCK WUM w Warszawie, Habilitant analizował odległe wyniki transplantacji wątroby w aspekcie zastosowania rozszerzonych kryteriów kwalifikacyjnych do zabiegu i neoadjuwantowej terapii lokoregionalnej z użyciem przetętniczej chemoembolizacji guzów. Owocem tej współpracy były publikacje w renomowanych czasopismach jak *Annals of Surgical Oncology*, *Journal of Clinical Medicine* i *Scientific Reports Nature*.

Kolejnym przedmiotem zainteresowań naukowych dr Michała Piotra Wasilewicza jest interakcja mikroflory bakteryjnej w przewodzie pokarmowym człowieka z jego różnymi narządami i układami. Przeprowadzone badania dotyczyły stosowania probiotyków u chorych z marskością wątroby kwalifikowanych do jej transplantacji. Inny nurt badań związanych z mikroflorą jelitową obejmował jej identyfikację w aspekcie wpływu na występowanie raka wątrobowokomórkowego u pacjentów z marskością wątroby. Tej tematyce były poświęcone trzy publikacje w impaktowanych czasopismach: *Clinical Nutrition*, *Transplantation Proceedings* i *Transplant Infectious Disease*.

Poza tematyką transplantacyjną dotyczącą chorych kwalifikowanych do przeszczepu wątroby z powodu raka wątrobowokomórkowego, Habilitant zajmował się badaniami nad poprawą krótkoterminowych i odległych wyników po transplantacji wątroby, leczeniem immunosupresyjnym, okołoprzeszczepową profilaktyką przeciwinfekcyjną i rzadko występującymi powikłaniami po transplantacji narządów. Wyniki tych badań zostały opublikowane w polskim i zagranicznym piśmiennictwie.

Inne zainteresowania Habilitanta dotyczące zagadnień hepatologicznych, to powikłania naczyniowe marskości wątroby, patologie autoimmunologiczne

wątroby i związane z tym problemy cholestazy. Jedną z opcji terapeutycznych leczenia uporczywego świądu skóry towarzyszącego cholestazie są zabiegi plazmaferezy. Doświadczenia własne dotyczące tego zagadnienia zostały przedstawione w wartościowej pracy opublikowanej w czasopiśmie *Liver International* (IF 4,5), w której Habilitant jest współautorem.

Poza obszarem hepatologii i transplantologii, zainteresowania naukowe dr Wasilewicz obejmują tematykę jelitową, a w szczególności procesy nowotworzenia w jelicie grubym oraz nieswoiste choroby zapalne jelit. Badania nad karcynogenezą w obrębie polipów jelita grubego były elementem pracy doktorskiej Kandydata oraz tematem kilku publikacji, między innymi w *International Journal of Colorectal Diseases*, w której Habilitant jest pierwszym autorem. Uwarunkowania genetyczne choroby Leśniowskiego-Crohna oraz badania farmaceutyczne nad wprowadzeniem doustnego granulatu mesalazyny we wrzodziejącym zapaleniu jelita grubego, to z kolei zagadnienia znajdujące swoje odzwierciedlenie w wielośrodkowych badaniach, w których Kandydat uczestniczył, opublikowanych w renomowanych czasopismach, między innymi w *Alimentary Pharmacology & Therapy* (IF 3,769) oraz *Gut* (IF 9,357).

Dodatkowo, dr n. med. Michał Piotr Wasilewicz, wspólnie z innymi członkami Sekcji Hepatologicznej Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, opublikował kilka ogólnopolskich standardów postępowania w dziedzinie hepatologii.

Kandydat kilkakrotnie wygłaszał wykłady plenarne na zaproszenie podczas krajowych konferencji hepatologicznych. Około 30-krotnie przedstawiał swoje prace badawcze na konferencjach krajowych i zagranicznych. Dwukrotnie uczestniczył w projektach prac badawczych dotyczących pierwotnej żółciowej marskości wątroby (projekt NCN nr 2011/01/B/NZ5/05291) oraz mapy potrzeb zdrowotnych (projekt współfinansowany przez UE).

Za swoje osiągnięcia Habilitant dwukrotnie otrzymał międzynarodowe wyróżnienie (w 2006 roku podczas konferencji w Neapolu oraz w 2007 roku nagrodę typu Travel Grant). Trzykrotnie, za współautorstwo publikacji naukowych o zasięgu międzynarodowym oraz za współautorstwo monografii, został wyróżniony nagrodą JM Rektora Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

III. Działalność dydaktyczna i organizacyjna.

Dr n. med. Michał Piotr Wasilewicz od 2003 roku prowadzi zajęcia dydaktyczne ze studentami na kierunkach: lekarskim, stomatologicznym, pielęgniarstwie, ratownictwie medycznym i kosmetologii na kilku wydziałach Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego oraz Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego. Prowadził również liczne akademickie zajęcia fakultatywne nt. ultrasonografii jamy brzusznej, ostrej niewydolności wątroby i onkologii hepatobiliarnej. Wielokrotnie był zaangażowany w organizację i prowadzenie szkoleń podyplomowych dla lekarzy i pielęgniarek oraz konferencji naukowych o zasięgu ogólnopolskim dotyczących problematyki hepatologicznej, będąc kilkakrotnie członkiem komitetu organizacyjnego i naukowego.

Habilitant jest członkiem kilku krajowych i międzynarodowych towarzystw naukowych: Polskie Towarzystwo Gastroenterologii, Polskie Towarzystwo Transplantacyjne, Polskie Towarzystwo Ultrasonograficzne, European Association for the study of the liver, European Federation of Societies for Ultrasound in Medicine and Biology.

IV. Ocena rozprawy habilitacyjnej.

Przesłany do oceny materiał dysertacji habilitacyjnej składa się z cyklu 5 oryginalnych prac twórczych o wiodącym temacie „Wybrane aspekty kliniczne mające istotny wpływ na dalsze losy biorcy przeszczepu wątroby”. Prace zostały opublikowane w latach 2009-2019 a więc po uzyskaniu tytułu doktora nauk medycznych. Prace są tematycznie spójne, cztery z nich zostały opublikowane w czasopismach o międzynarodowym zasięgu o łącznej punktacji IF 17,365, z czego trzy w zagranicznych czasopismach, jedna w impaktowanym polskim czasopiśmie Polish Archives of Internal Medicine i jedna w krajowym Forum Transplantologicznym. Sumaryczna punktacja MNiSW wynosi łącznie 180 pkt. W trzech pracach Dr Wasilewicz jest pierwszym, w dwóch kolejnym autorem, co potwierdza Jej wiodącą rolę w zaplanowaniu i przeprowadzeniu badań naukowych oraz opracowaniu uzyskanych wyników.

Są to publikacje:

1. **Wasilewicz MP**, Moczydłowska D, Janik M, Grąt M, Zieniewicz K, Raszeja-Wyszomirska J. Immunosuppressive treatment with everolimus in patients after liver transplant: 4 years of single-center experience. Polish Archives of Internal Medicine. 2019 Oct 30; 129 (10): 686-691. (IF 2,882 / Punktacja MNiSW 70).
2. **Wasilewicz M**, Raszeja-Wyszomirska J, Wunsch E, Wójcicki M, Milikiewicz P. Modified Charlson Comorbidity Index in predicting early mortality after liver transplantation. Transplantation Proceedings 2009, Oct; 41 (8): 3117-8. (IF 0,994 / Punktacja MNiSW 20).
3. Grąt M, Stypułkowski J, Morawski M, Wronka KM, **Wasilewicz M**, Lewandowski Z, Grąt K, Wójcik Z, Patkowski W, Zieniewicz K. Shadows behind using simple risk models in selection of hepatocellular carcinoma

patients for liver transplantation. *Annals of Surgery* 2018, Dec 20. doi: 10.1097/SLA.0000000000003176. [Epub Ahead of print]. (IF 9,478 / Punktacja MNiSW 50).

4. Grąt M, Krawczyk M, Wronka KM, Stypułkowski J, Lewandowski Z, **Wasilewicz M**, Krawczyk P, Grąt K, Patkowski W, Zienieicz K. Ischemia-reperfusion injury and the risk of hepatocellular carcinoma recurrence after deceased donor liver transplantation. *Scientific Reports Nature* 2018 Jan 12; 8(1): 8935. Doi: 10.1038/s41598-018-27319-y. (IF 4,011 / Punktacja MNiSW 40).
5. **Wasilewicz MP**, Milikiewicz P, Krawczyk M. Leczenie immunosupresyjne po przeszczepieniu wątroby – aktualne stosowane protokoły postępowania [Immunosuppression in liver transplantation – current protocols]. *Forum Transplantologiczne* 2015; 2 (1): 26-32.

Otwarcie nowego rozdziału w historii współczesnej medycyny jakim jest transplantacja wątroby stworzyło szereg wyzwań dla specjalistów zajmujących się tą trudną dziedziną. Wyzwania dotyczą nie tylko starannej selekcji chorych do zabiegu przeszczepienia wątroby, doskonałej techniki operacyjnej ale także właściwego postępowania pooperacyjnego i leczenia farmakologicznego po przeszczepieniu. Przedstawiony cykl 5 prac analizuje czynniki mające wpływ na dalsze losy kliniczne chorego po zabiegu transplantacji wątroby i stanowi ukoronowanie dotychczasowych zainteresowań klinicznych i naukowych Habilitanta tematyką nowotworów wątrobowokomórkowych w aspekcie leczenia transplantacyjnego.

Główne cele przedstawionych publikacji, to:

- próba oceny możliwości skutecznej i bezpiecznej zmiany klasycznego leczenia immunosupresyjnego takrolimusem na terapię alternatywną (ewerolimus) po transplantacji wątroby, szczególnie ze wskazań onkologicznych
- próba oceny wpływu obciążeń zdrowotnych biorcy graftu wątroby na wyniki transplantacji tego narządu w oparciu o index liczbowy wielochorobowości
- próba oceny różnych parametrów klinicznych oraz kryteriów kwalifikacyjnych do zabiegu transplantacji wątroby z powodu raka wątrobowokomórkowego, zwłaszcza pod kątem odległych wyników leczenia, w tym nawrotu choroby.

W pierwszej, nowatorskiej publikacji, Habilitant wykazał, że leczenie immunosupresyjne everolimusem jest stosunkowo bezpieczne i stanowi skuteczną alternatywę dla takrolimusu, dotychczas powszechnie stosowanego leku po przeszczepieniu wątroby. W drugiej publikacji, na podstawie analizy 169 chorych poddanych transplantacji wątroby, autor wykazał, że na podstawie tzw. indeksu Charlsona (CCI-OLT) trudno przewidzieć wczesne, 1-miesięczne wyniki leczenia u obciążonych pacjentów, co dla odmiany sprawdza się w prognozowaniu wieloletnim.

Współpracując naukowo i klinicznie, z zespołem największego ośrodka przeszczepowego wątroby w Polsce – w Katedrze Chirurgii Ogólnej, Transplantacyjnej i Wątroby WUM w Warszawie, dr Wasilewicz miał możliwość unikalnego śledzenia losów pacjentów od procesów kwalifikacji do przeszczepienia i wyjściowej oceny stopnia zaawansowania choroby nowotworowej, poprzez zabieg transplantacji z dokładną oceną śródoperacyjną i histopatologiczną usuwanych guzów wątroby, po powadzenie leczenia immunosupresyjnego i obserwacji dalszych losów pacjentów jako biorców graftu wątroby. Efektem tego okresu pracy jest szereg wspólnych projektów badawczych, z których z uwagi na większy wkład własny jako główny

hepatolog-transplantolog Zespołu, dwie publikacje zostały zaliczone do omawianego cyklu prac. W publikacji nr 3, zamieszczonej w prestiżowym *Annals of Surgery*, autorzy na podstawie 282 przypadków przeszczepienia wątroby z powodu raka wykazali, że proponowane nowe modele prognostyczne, mające na celu wyodrębnienie pacjentów o mniejszym ryzyku wznowy choroby w okresie 5 lat po przeszczepieniu wątroby z powodu HCC, nie wydają się być lepsze od dotychczas istniejących. W kolejnej, czwartej publikacji, będącej kontynuacją badań nad ryzykiem wznowy raka wątrobowokomórkowego u chorych po przeszczepie wątroby autorzy wykazali, że takim czynnikiem może być uszkodzenie niedokrwienno-poreperfuzyjne (IRI) związane z czasem zimnego niedokrwienia graftu wątroby. Praktycznym i nieskomplikowanym markerem takiego ryzyka wydają się być podstawowe testy enzymatyczne (AST, LDH) oznaczane w surowicy krwi biorcy kilka godzin po okresie reperfuzji przeszczepionego narządu. Publikacja nr 5, w której Habilitant jest pierwszym autorem, wydana w popularnym ogólnopolskim czasopiśmie transplantologicznym, a opracowana wspólnie z Kierownikami Klinik Ośrodka Transplantacji Wątroby WUM w Warszawie – prof. M. Krawczykiem i prof. P. Milkiewiczem stanowi podsumowanie powyższych rozważań na temat problemów z leczeniem immunosupresyjnym u biorców wątroby. Jest to pierwsze tego typu opracowanie w kraju.

Przedstawiony do oceny cykl prac badawczych dr n. med. Michała Piotra Wasilewicz, stanowiący podstawę do ubiegania się o tytuł doktora habilitowanego (art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.) oceniam wysoko, zarówno pod względem koncepcyjnym jak i metodologicznym. Większość z nich została opublikowana w renomowanych czasopismach naukowych o wysokim IF. W dwóch pozycjach

Habilitant jest co prawda kolejnym autorem, niemniej Jego rola w interdyscyplinarnym zespole transplantacyjnym wydaje się być nie do przecenienia. Publikacje te, mające niewątpliwie nowatorski charakter, wzbogacają trudną dziedzinę jaką jest transplantologia wątroby o nowe, praktyczne wartości.

V. Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym a przede wszystkim cyklem pięciu publikacji stanowiących podstawę do sformułowania wniosku o nadanie tytułu doktora habilitowanego oraz osiągnięciami organizacyjnymi i dydaktycznymi stwierdzam, że dr n. med. Michał Piotr Wasilewicz spełnia wymogi stawiane w obecnej ustawie o stopniach i tytułach. Habilitant jest w pełni ukształtowanym, gotowym do samodzielności naukowcem. Jego dorobek naukowy, choć można mieć zastrzeżenia co do liczby prac, w których występuje jako pierwszy autor, uważam za wystarczający. Jakość merytoryczną prac, czego odzwierciedleniem jest wysoki skumulowany IF, należy uznać za wartościową. Habilitant jest dojrzałym, wykwalifikowanym, oddanym chorym klinicystą. Jego dotychczasowa działalność dydaktyczna i organizacyjna nie budzi zastrzeżeń.

W związku z powyższym rekomenduję Wysokiej Radzie Naukowej Dyscypliny Nauki Medyczne Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dopuszczenie dr n. med. Michała Piotra Wasilewicza do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Prof. dr hab. med. Marek Dobosz

Gdańsk 20.07.2020.